

Strasbourg, 19.10.2021
COM(2021) 645 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Komisjoni tööprogramm 2022

Muudame Euroopa üheskoos tugevamaks

1. Muudame Euroopa üheskoos tugevamaks

„Ma usun, et just siis, kui sind pannakse proovile, tuleb välja sinu tõeline olemus ja hing.“ – Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni kõne olukorrast Euroopa Liidus, 15. september 2021

Meie liit on toibumas enneolematust kriisist. Olles vastamisi terve rea üleilmsete vapustustega, oleme näidanud, et tegutsedes koos, üksmeelselt ja suurte eesmärkide nimel, suudame ületada ka kõige suuremad raskused ja seista Euroopa kodanike ootuste kõrgusel.

Euroopa Komisjon on reageerinud probleemidele kiiresti, olles valmis samaaegselt võitlema COVID-19 pandeemiaga, tegelema kliimamuutuste ja keskkonnakriisi tagajärgedega, pakkuma inimestele üha digitaalsemaks muutuvas maailmas uusi võimalusi ning toime tulema uue ülemaailmse geopoliitilise tegelikkusega. Seda tehes oleme ladunud vundamenti paremale tulevikule. Oleme seda teinud kooskõlas oma julge ja ühiskonda ümberkujundava tegevuskavaga, mille keskmes on kuus üldeesmärki.

Tänavune tööprogramm võimaldab meil sama hooga jätkata ja astuda selles protsessis järgmised sammud, pöörates erilist tähelepanu nooremale põlvkonnale, kes on kavandatava **Euroopa noorteaasta 2022¹** sihtrühm.

Möödunud aastal esitles komisjon tulevikku vaatavat meetmepaketti „Eesmärk 55“, mille alusel saavutada teedrajavas Euroopa kliimamääruses kokku lepitud eesmärgid majanduslikult kestlikul ja sotsiaalselt õiglasel viisil. ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste rühma hiljutine aruanne ülemaailmse soojenemise kohta näitab senisest veelgi selgemalt, et meil ei ole enam aega kaotada – kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kriis on olemuslikult seotud ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul Kunmingis ja eelseisval ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgul Glasgows on otsustav tähtsus. Hiljutised kõrged energiahinnad kinnitavad samuti vajadust minna üle puhtale energiale ja vähendada ELi sõltuvust fossiilkütustest.

Esitasime ka julge visiooni, kuidas muuta Euroopa 2030. aastaks inimkeskselt digitaalseks, ning töötasime välja digikompassi, mis aitab seda eesmärki ellu viia. See hõlmab ettepanekut kehtestada Euroopas ohutut ja turvalist internetti ning ühist digitaalset identiteeti käsitlevad eeskirjad. Võtsime vastu Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ja tegime 2030. aastaks saavutatavate sotsiaalsete eesmärkide kohta ettepaneku, mille ELi juhid kiitsid heaks Porto sotsiaaltippkohtumisel. Selleks et veelgi tugevdada võrdõiguslikkust Euroopa Liidus, tegime ettepaneku võtta meetmeid, et tõhustada võitlust rassismi ning sool või seksuaalsel sättumusel põhineva diskrimineerimise vastu, suurendades samal ajal jõupingutusi selle nimel, et puuetega inimesed saaksid täiel määral ühiskonnaelus osaleda. Samuti oleme võtnud konkreetseid meetmeid, et toetada ja tugevdada õigusriiki, kaitsta liidu põhiväärtusi ning

¹ Esitame ka liidu välistegevust käsitleva noorte tegevuskava ettepaneku.

suurendada demokraatlikku vastupanuvõimet, nagu on sätestatud Euroopa demokraatia tegevuskavas.

Kõike seda tehti pandeemiaolukorras, mis nõudis enneolematu ulatusega meetmeid nii kodanike tervise kaitsmiseks kui ka laiema sotsiaal-majandusliku mõju minimeerimiseks. Kokku võttis komisjon kiirreageerimise korras vastu rohkem kui 2326 meedet. Meie edukas vaksineerimisstrateegia aitas liidul soetada 4,6 miljardit annust COVID-19 vaktsiini ja saavutada eesmärk vaksineerida suve lõpuks täielikult 70 % ELi täiskasvanud elanikkonnast. EL on olnud ka COVID-19 ülemaailmse tõkestamise liikumapanev jõud ja COVID-19 vaktsiini üleilmse kättesaadavuse tagamise mehhanismi COVAX peamine rahastaja.

Selleks et olla tulevasteks pandeemiateks paremini valmis, oleme kiirendanud jõupingutusi tõelise Euroopa terviseliidu loomiseks. Oleme meetmetega toetanud Euroopa ohutut taasavamist, sealhulgas ELi digitaalse COVID-tõendi kasutuselevõttu, milles lepiti kokku rekordiliselt kiiresti ja mida nüüd kasutavad miljonid inimesed.

Koos liikmesriikidega asusime tegelema pandeemia sotsiaalse ja majandusliku mõjuga, kasutades selleks julgeid ja kaugeleulatuvaid programme ja vahendeid. Liidu pikaajalise eelarve ja taasterahastu NextGenerationEU kombineeritud vahendid moodustavad kokku 2,018 triljonit eurot, mida saab kasutada majanduse hoogustamiseks ja pandeemiast taastumiseks viisil, mis muudaks Euroopa keskkonnahoidlikumaks, õiglasemaks, digitaalsemaks ja vastupidavamaks. Stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli ning riigiabi ajutise raamistiku kasutuselevõtt võimaldas liikmesriikidel toetada majandust ligikaudu 6,6 % ulatuses SKPst 2020. aastal ja 7,1 % ulatuses SKPst 2021. aastal. See aitas kaasa stabiilsuse tagamisele ja majanduse kiirele taastumisele. Tagame, et ELi eelarvet kasutatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega, kaitstes seejuures igati ELi finantshuve. Peale selle oleme seni eraldanud 21 miljardit eurot ühtekuuluvuspoliitika vahenditest, et anda erakorralist toetust tervishoiusektorile ja kaitsta töökohti, ning REACT-EU taasteabist on eraldatud veel 50 miljardit eurot.

Meie töö Euroopa majanduse taastamiseks kannab juba esimesi vilju. Taasterahastu NextGenerationEU keskmes olev enam kui 800 miljardi euro suurune taaste- ja vastupidavusrahastu võimaldab hoida majandust kestliku ja kaasava taastumise kursil. Taaste- ja vastupidavusrahastu ümberkujundav mõju jätkub ja suureneb lähiaastatel, kui hakatakse rakendada reforme ja investeeringuid, järgides seejuures ELi põhiõigusi ja -väärtusi.

Viimased poolteist aastat on meile palju õpetanud – muu hulgas seda, et niivõrd ulatusliku kriisi puhul ei piisa lihtsalt taastumisest. Pigem peame kriisist välja tulema tugevama ja vastupidavamana ning suunama oma majanduse kestliku kasvu teele. Peame meetmed, milles oleme viimase aasta jooksul kokku leppinud, ellu rakendama. Samuti peame eelseisvatel aastatel edendama kogu liidus täiendavaid avaliku ja erasektori investeeringuid ning reforme, et saavutada edu rohe- ja digipöörde läbiviimisel.

Komisjon on täitnud oma lubaduse tugevdada liidu ülemaailmset juhtrolli sellistes valdkondades nagu pandeemia tõkestamine, kliimameetmed ja bioloogiline mitmekesisus,

tugeva, avatud ja õiglasel kaubanduse tegevuskava edendamise ning reeglitel põhineva maailmakorra säilitamine. Oleme tihendanud ELi koostööd Lääne-Balkani partneritega ning tugevdanud ambitsioonikate majandus- ja investeerimiskavade kaudu partnerlusi meie ida- ja lõunanaabritega, samuti Aafrikaga.

Peale selle oleme koostanud ELi ja USA uue üleilmsete muutuste kava, jätkanud diferentseeritud, kuid jõulise Hiina-poliitika rakendamist, ühtlustanud oma hoiakut Venemaa suhtes, töötanud välja konstruktiivse ja realistliku tegevuskava koostööks Türgiga ning esitanud strateegiad mitmepoolse koostöö ja humanitaartegevuse edasiseks tõhustamiseks.

Kõike eelöeldut silmas pidades esitame täna oma 2022. aasta tööprogrammi. See näitab meie otsustavust tulla pandeemiast välja varasemast tugevamana, kiirendada rohe- ja digipöoret ning luua õiglasem, vastupidavam ja sidusam ühiskond kooskõlas ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 ja Pariisi kokkuleppega. Kutsume Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles saavutama kiiresti kokkuleppeid peamistes seadusandlikes ettepanekutes. Koos saame tagada, et meie ühistest jõupingutustest tõusev kasu jõuaks kodanike, ettevõtjate ja sidusrühmadeni. Samal ajal esitame ka oma lubadustele vastavad ettepanekud, mis on sätestatud tööprogrammi järgnevatel punktides ja selle lisades².

2. Kuue üldeesmärgi saavutamine

2.1. Euroopa roheline kokkulepe

Komisjon jätkab tööd selle nimel, et muuta Euroopa 2050. aastaks maailma esimeseks kliimanetraalseks maailmajaoks. Teeme ettepaneku **süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimise** õigusraamistiku kohta, et suurendada süsinikdioksiidi kestliku sidumise ulatust ja luua uus ärimudel, millega premeeritaks maahaldajaid selliste tavade juurutamise eest. Vaatame läbi raskeveokite heitenormid ja loome õigusraamistiku transpordi- ja logistikaheite ühtlustatud mõõtmiseks, et toetada üleminekut heitevabale liikuvusele. Samuti vaatame läbi fluoritud kasvuhooonegaase käsitlevad ELi eeskirjad, et veelgi vähendada nende heitkoguseid ja tagada rahvusvaheliste kohustuste täitmine.

Rohelistel võlakirjadel on kestliku **Euroopa investeerimiskava** raames üha olulisem roll ühiskonna dekarboniseerimiseks vajalike vahendite rahastamises.

Nullsaaste tegevuskava tulemustest lähtuvalt võtame meetmeid, sealhulgas integreeritud veemajanduse valdkonnas, et tegeleda pinna- ja põhjavee saastega ning välisõhu kvaliteediga, eesmärgiga viia meie standardid kooskõlla Maailma Terviseorganisatsiooni soovustega. Samuti teeme ettepaneku meetmete kohta, millega piirata mikroplasti lisamist toodetesse ja vähendada selle sattumist keskkonda. Tegeleme biolagunevate ja kompostitavate plastide kestlikkuse probleemidega ning selgitame välja, millistel kasutuseladel võiksid need olla keskkonnale kasulikud. Samuti vaatame läbi klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist

² Algatuste järjestus programmi lisades ei muuda kohustusi, mille president von der Leyen on missioonikirjaga saatnud igale volinike kolleegiumi liikmele.

käsitlevad õigusaktid ning töötame edasi REACH-määruse sihipärase läbivaatamise suunas, et paremini kaitsta inimeste tervist ja loodust.

Lisaks kestliku tootepoliitika algatustele tugevdame tarbijate õigust lasta tooteid parandada õiglase hinnaga. See pikendab kaupade kasulikkust tööga ja **edendab seega ringmajanduse eesmärke**.

Üleminek puhtale energiale on parim kaitse hüppeliste hinnatõusude vastu, millega EL praegugi silmitsi seisab. Energiahindade tõus on üksnes rõhutanud vajadust kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. 2021. aasta juulis seatud taastuvenergia eesmärgi toetamiseks töötab komisjon välja taastuvenergia kasutamise seotud lubade väljaandmise head tavad ja avaldab **päikeseenergiat** käsitleva teatise, milles keskendutakse konkreetsetele rakendustele ja käsitletakse olemasolevaid takistusi.

Koondame ressursse, et viia rohepöörde läbi sotsiaalselt ja rahvusvaheliselt õiglasel ja ausal viisil: lisaks õiglase ülemineku fondile ja kavandatavale kliimameetmete sotsiaalfondile, mis on seotud süsinikdioksiidi heitkogustega kauplemise laiendamise ja transpordile ja elamumajandusele, kahekordistame bioloogilise mitmekesisuse välisrahastamist ning panustame märkimisväärselt kliimameetmete rahastamisse vähem arenenud ja kliimamuutuste mõju suhtes kõige haavatavamates riikides.

Jätkame tööd **keskkonnahoidlikuma ja säästvama põllumajanduse** nimel ning täidame strateegia „Talust taldrikule“ eesmärke. 2022. aastal teeb komisjon koos liikmesriikidega tööd selle nimel, et leppida kokku ambitsioonikates riiklikes strateegiakavades, mis aitaksid saavutada ühise põllumajanduspoliitika ja rohelise kokkuleppe eesmärke, ning teeb muude algatuste hulgas ettepaneku pestitsiidide säästvat kasutamist käsitlevate uute eeskirjade kohta, et saavutada elurikkuse strateegias ja strateegias „Talust taldrikule“ ettenähtud 50-protsendilise vähendamise eesmärk ning vaadata läbi turustamisstandardid. Samal ajal püüab komisjon laiemalt juurutada kestlikke põllumajandustavasid, edendades süsinikku siduvat põllumajandust, otsides uusi kestlikke viise põllumajandusmaa kasutamiseks ning kala ja mereandide kasvatamiseks ning parandades kestlikkusnäitajate seiret põllumajandusettevõtte tasandil.

2.2. Digiajastule vastav Euroopa

Pandeemia on osutunud Euroopa ja maailma üha kiirema digitaliseerimise katalüsaatoriks. Komisjon jätkab **Euroopa digikümnendi** raames tööd selle nimel, et ELi digipöörde 2030. aastaks teoks saaks. Oleme kindlalt otsustanud haarata usaldusväärse, turvalise ja inimkeskse tehnoloogia väljatöötamise üleilmses konkurentsivõitluses juhtpositsiooni. Samuti töötame selle nimel, et saavutada kokkuleppeid ja rakendada oma ettepanekuid ohutu ja turvalise interneti, Euroopa digitaalse identiteedi ja usaldusväärse tehisintellekti kohta.

Ühtne turg on endiselt Euroopa innovaatilise, heal järjel ja tulevikku suunatud majanduse nurgakivi. Jõuline ja tõhus konkurentsipoliitika ja täitmise tagamine on vajalikud, et aidata kaasa paindlikule taastumisele ning rohe- ja digipöördele. Seda arvesse võttes on komisjon

algatanud konkurentsipoliitika läbivaatamise, et tagada selle vahendite otstarbekohasus. Samuti esitame ettepaneku **ühtse turu erakorraliste meetmete paketi** kohta, et aidata ära hoida tulevasi vapustusi.

Paljudest probleemidest ja häiretest hoolimata tuli Euroopa kriisist välja eelkõige tänu oma innovaatilistele oskustele, tugevale tööstusbaasile ning mitmekesistele ja konkurentsivõimelistele tarneahelatele. Mõnes strateegilises sektoris on Euroopa aga olnud haavatav, sest eelkõige toorainesektoris sõltub ta suuresti väga piiratud arvust ELi-välistest tarnijatest. Eriti ilmne on see probleem pooljuhtide puhul. Euroopa digilahenduste jaoks hädavajalike kiipide tarded on muutunud ELi tööstuse jaoks tõeliseks mureküsimuseks ning mitmes kohas on tootmine aeglustunud. Eelöeldut arvestades võtame vastu **Euroopa kiipide õigusakti**, et edendada tiptasemel Euroopa kiibitootmist, mis suurendaks meie innovatsioonisuutlikkust ja varustuskindlust ning aitaks välja arendada uusi turge Euroopa tipptehnoloogia jaoks.

Kuna majandus ja ühiskond sõltuvad üha enam digilahendustest, peame tagama, et suudame end kaitsta maailmas, kus andmesideühendusega tooted ja nendega seotud teenused on üha suuremas häkkimisohus. Seepärast teeme ettepaneku võtta vastu **Euroopa küberkerksuse õigusakti**, et kehtestada toodetele ühised küberturvalisuse standardid. Samuti hakkame **ehitama ELi kosmosepõhist üleilmset turvalist sidesüsteemi**, mis võimaldab luua kogu ELi hõlmava lairibaühenduse seal, kus seda praegu ei ole, ning turvalisi ja sõltumatuid sidelahendusi liikmesriikidele.

Kuna ELi kliimaeesmärk on vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55 % võrra ning suurim panus selle saavutamiseks tuleb energiasektorist, esitab komisjon **sektori digipöörde kiirendamise tegevuskava**, mida on vaja selleks, et tagada üleminek taastuvatele energiaallikatele, ühendatud liikuvusele, arukatele hoonetele ning paremini lõimitud ja tarbijakesksele energiasüsteemile. USAs ja ELis viimase aasta jooksul aset leidnud ulatuslikud energiakatkestused näitavad, et vajame **vastupidavaid ja küberturvalisi energiakandjaid**.

Selleks et Euroopa kodanikud saaksid kasutada kõiki digitehnoloogiaga kaasnevaid võimalusi, on väga oluline, et neil oleks head digioskused ja -haridus. See tuli eriti selgelt esile COVID-19 pandeemia ajal, kui veebiõpe muutus normiks. Samuti rõhutatakse seda digikompassis ühe peamise eesmärgina. Oskuste ja teadmiste puudujääkidega tegelemiseks teeme ettepaneku meetmete kohta, millega hõlbustada ja edendada **digioskuste omandamist koolides ja kõrgkoolides**.

Teadusuuringutel ja innovatsioonil on tänapäeval meie murekohtade ületamisel võtmeroll. Need aitavad Euroopal taastuda, tuginedes rohe- ja digipööret kannustavale majanduskasvule. See on oluline õiglase majanduskasvu jaoks, millest saaksid kasu kõik kodanikud ja piirkonnad, sealhulgas maapiirkonnad. Oluline on tagada, et Euroopa jääks teaduse eesliinile ja oleks uute innovatsioonilainete esirinnas.

Digilahendused võivad aidata toetada ka lõimitumat ja kestlikumat liikuvust. Teeme ettepaneku **mitmeliigiliste digitaalsete liikuvusteenuste** algatuse kohta, et kõrvaldada turulüngad transpordiliikide kombineeritud kasutamises, sealhulgas raudteetranspordis.

2.3. Inimeste hüvanguks toimiv majandus

Kuna majandustegevus jõuab peagi tagasi pandeemiaeelsele tasemele, peame analüüsima, kuidas kriis on meie majandust mõjutanud. Seepärast algatab komisjon uuesti avaliku mõttevahetuse eelarve-eeskirjade ja majanduse juhtimise raamistiku üle. Komisjon võtab arvesse kõiki avaliku mõttevahetuse käigus väljendatud seisukohti. 2022. aasta esimeses kvartalis esitab komisjon suunised eeloleva perioodi eelarvepoliitika kohta, et hõlbustada eelarvepoliitika koordineerimist ning liikmesriikide stabiilsus- ja lähenemisprogrammide koostamist. Suunised kajastavad maailmamajanduse ja iga liikmesriigi olukorda ning majanduse juhtimise raamistiku üle peetava arutelu tulemusi. Komisjon näitab kätte majanduse juhtimise raamistiku võimalike muudatuste suuna, et jõuda enne 2023. aastat laiapõhjalisele konsensusele edasise tegevuse suhtes. Eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (**TERA**) on osutunud **äärmiselt edukaks töövahendiks** ning komisjon analüüsib põhjalikult sellest saadud õppetunde.

Selleks et eurooplastel oleksid kvaliteetsed töökohad, õiglased töötingimused, ulatuslik sotsiaalkaitse ning paremad võimalused töö- ja eraelu ühitamiseks, hoiab komisjon silma peal **Euroopa sotsiaalõiguste samba** tegevuskava rakendamisel.

Pandeemia põhjustatud šokk tõi esile tugevate sotsiaalsete turvavõrgustike tähtsuse. Liikmesriikide poliitika toetamiseks esitame soovitusi **miinimumsissetuleku** kohta.

Komisjon esitab ka teatise sotsiaaldialogi tihendamiseks ELi ja riiklikul tasandil, et toetada sotsiaalpartnerite kesket rolli õiglase majandusliku ja sotsiaalse taastumise, rohe- ja digipöörde ning tööturustaatus vahelise liikumise soodustamisel.

Võttes arvesse sotsiaalpartneritega peetud konsultatsioonide tulemusi, esitame ka ettepaneku parandada töötajate kaitset **ohtude eest, mida põhjustab asbestiga kokkupuutumine töökohal**. Nõustume Euroopa Parlamendiga ja aruandega, mille parlament võttis hiljuti vastu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 225 ja milles tõdetakse, et asbestiküsimus on väga murettekitav.

Finantssektoril on majanduse taastamisel keskne roll. Pandeemia ajal suurenes digitehingute arv ning komisjon esitab ettepaneku **välkmaksete** kohta, et soodustada selliste maksete täielikku kasutuselevõttu ELis.

Peale selle on tervishoiukriis kinnitanud vajadust täielikult välja arendatud Euroopa kapitaliturgude järele. Majanduse taastumine nõuab suuri investeringuid, mida avaliku sektori vahendid ja traditsioonilised pangalaenu ei suuda. Komisjon võtab meetmeid seoses **maksejõuetusmenetlustega**, soodustades nende lähendamist ja kõrvaldades lahknevisi, et suurendada tõhusust, hõlbustada piiriüleseid investeringuid ja vähendada

halduskoormust. Lihtsustatakse noteerimisnõudeid, et muuta avalikud kapitaliturud ELi ettevõtjate jaoks ligitõmbavamaks ja **hõlbustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu kapitalile**.

8. oktoobril jõudsid 136 jurisdiktsiooni kogu maailmas, sealhulgas kõik ELi liikmesriigid, G20 liikmed ja OECD liikmed, **ajaloolisele kokkuleppele ülemaailmse maksureformi üle**, kehtestades ülemaailmse minimaalse tegeliku maksumäära (2. sammas) ja maksustamisõiguste ümberjaotamise (1. sammas). Alates selle protsessi algusest 2016. aastal on komisjon seda rahvusvahelist tööd igati toetanud. Samuti soovib komisjon nüüd esile tuua ELi juhtrolli ülemaailmse õiglase maksustamise saavutamisel, tagades reformi kiire ja ühetaolise rakendamise kogu ELis.

2.4. Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine

Jätkuvad geopoliitilised muutused on rõhutanud vajadust tugevdada Euroopa mõju kiiresti muutuvast maailmas ning kaitsta tema väärtusi ja huve.

Kooskõlastame **ELi uue globaalse digivärava strateegia** ülemaailmse parema taastamise põhimõtte algatusega (B3W) ning suurendame seeläbi Euroopa Liidu jõupingutusi luua ühenduvuspartnerlusi, mis edendavad usaldusväärseid digi- ja roheühendusi kogu maailma partneritega.

Maailma mitmesugused humanitaarkriisid on toonud esile lõhe vajaduste ja olemasolevate ressursside vahel. Kogu maailma mõjutanud kriisid on kinnitanud, et peame tugevdama partnerlusi oma liitlastega, mistõttu esitame uue **ELi ja NATO ühisdeklaratsiooni** ja püüame kiirendada tõeliselt toimiva **Euroopa kaitsekoostöö liidu** loomiseks tehtavat tööd.

Komisjon valmistab ette kaitsepaketti, mis sisaldab **julgeoleku- ja kaitsetehnoloogia tegevuskava**, mille alusel hoogustada teadusuuringuid, tehnoloogiaarendust ja innovatsiooni ning vähendada ELi strateegilist sõltuvust elutähtsatest tehnoloogiatest ja väärtusahelatest julgeoleku- ja kaitsektoris.

Järgmisel aastal esitame mitu uut algatust, keskendudes samal ajal ka varasemate meetmete rakendamisele. Teeme ettepaneku võtta vastu **tugevdatud blokeerimismäärus**, et paremini kaitsta ELi üksikisikutest või äriühingutest ettevõtjaid, ära hoides ja tõkestades kolmandate riikide sanktsioonide eksterritoriaalset kohaldamist. See tugevdab veelgi ELi vastupidavust ja avatud strateegilist autonoomiat.

Jätkame ülemaailmset energiasüsteemi ümberkujundamist ning edendame varustuskindlust, puhtaid tehnoloogiaid ja avatud turge. See on osa **uuest rahvusvahelisest energiaalase tegevuse strateegiast**, mille raames otsitakse uusi võimalusi puhta energiasüsteemi kasutuselevõtuks ning energiatõhususe ning ohutute ja kestlike tehnoloogiate edendamiseks,

liikudes järk-järgult fossiilkütuste kasutamisel taastuenergialahendustele ja edendades õiglast üleminekut.

Uuendame 2016. aasta rahvusvahelist ookeanide majandamise kava, esitades ühisteatise, mis sisaldab **ookeanide majandamise tegevuskava**, milles käsitletakse peamisi ohte, nagu saaste, kliimamuutuste mõju ja elurikkuse kadu. See saadab tugeva sõnumi, et EL on kestliku arengu tegevuskavas (2030) sätestatud üleilmsete kohustuste täitmisel esirinnas.

Pärsia lahe piirkond on ELi olulisi partnereid. Koostöö tugevdamiseks ja poliitilise dialoogi raamistiku loomiseks esitame ühisteatise, milles kirjeldatakse **strateegilist partnerlust Pärsia lahe piirkonnaga**.

2.5. Euroopaliku eluviisi edendamine

Kuna noored peavad olema võimelised kujundama meie tulevikku, juhivad nad ka **Euroopa tuleviku konverentsi** raames toimuvat arutelu. Euroopa Liidu vaim ja ideed peavad neid kõnetama. Võtame kasutusele uue programmi ALMA (ingl k *Aim, Learn, Master, Achieve* – eesmärk, õpingud, oskused, edu), et aidata tööst ja haridusest täielikult kõrvale jäänud noori eurooplasi. Programm pakub noortele vajalikku sotsiaalset tuge, et nad saaksid omandada töökogemuse välismaal. Lõppeesmärk on kaasata need noored haridusse, kutseõppesse või kvaliteetsesse tööhõivesse.

Selleks et jagu saada nii uutest kui ka vanadest probleemidest, lahendada demograafilisi ja tööturu puudujääke ning täita endale võetud ülemaailmseid kohustusi, on äärmiselt oluline jõuda kogu Euroopas ühisele seisukohale rände- ja varjupaigaküsimustes. Hiljutised sündmused, sealhulgas Valgevenes ja Afganistanis, näitavad tungivat vajadust **jõuda kiiresti kokkuleppele uue rände- ja varjupaigaleppe alusel esitatud seadusandlike ettepanekute suhtes, mida ei ole veel vastu võetud**. Lepe, mille ettepaneku esitas komisjon aasta tagasi, sisaldab kõiki vajalikke elemente, et luua tasakaalustatud ja humaanne süsteem, mis sobiks kõigile liikmesriikidele. Jätkame koostööd Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega, et suurendada usaldust ja kehtestada jätkusuutlik Euroopa rändehalduspoliitika.

Komisjon jätkab tegeliku julgeolekuliidu ülesehitamist ja **annab korrapäraselt aru julgeolekuvaldkonnas tehtud edusammudest**, sealhulgas käimasolevatest läbirääkimistest peamiste seadusandlike ettepanekute üle, eelkõige seoses nelja strateegilise prioriteediga: tulevikukindel julgeolekukeskkond, muutuvate ohtudega tegelemine, eurooplaste kaitsmine terrorismi ja **organiseeritud kuritegevuse** eest ning tugev Euroopa julgeoleku ökosüsteem. Jätkuv töö küberjulgeoleku valdkonnas on endiselt julgeolekuliidu tähtis nurgakivi. Samal ajal jätkame ka **inimkaubanduse vastast** tööd ja astume uusi samme, et vahetada kolmandate riikidega **turvalisemalt eesliini julgestustöötajatele antavat põhiteavet**, ning **ajakohastame reisijaid käsitleva eelteabe eeskirju**.

Võitlus pandeemiaga on taas näidanud, et teadus ja haridus ei ole hindamatud mitte ainult meie eluviisi edendamisel, vaid ka meie tervise hoidmisel. Samal ajal kui meie koolid ja ülikoolid kohanevad digipöördega, on kriis esile toonud haridusvõrdsuse probleemi, sest mõned õpilased on pihta saanud teistest rängemalt. Soovime kindlustada Euroopa järgmise põlvkonna teadlaste ja õpetlaste tulevikku ning hoida Euroopa ülikoolide ülemaailmset juhtpositsiooni, edendades samal ajal nende koostööd. Selleks esitame ELi **ülikoolistrateegia** ja pakume välja viise **kõrghariduse valdkonna tihedamaks ja jätkusuutlikuks riikidevaheliseks koostööks**. Sidususe tagamiseks hakkame strateegiat ette valmistama koos algatustega, mille eesmärk on parandada koolides ja kõrgkoolides digiõpet.

Võttes arvesse COVID-19 kriisi õppetunde, esitame uue **Euroopa hooldusstrateegia**, milles käsitletakse nii hooldajaid kui ka hooldatavaid alates lastehoiust kuni pikaajalise hoolduseni. Strateegiaga luuakse poliitikareformide raamistik, et suunata jätkusuutliku **pikaajalise hoolduse** arendamist, millega tagada kõigile parem ja taskukohasem juurdepääs kvaliteetsetele teenustele. Samuti käsitletakse selles väikelaste haridust ja hooldust, pöörates erilist tähelepanu puuetega lastele ja ebasoodsas olukorras olevatesse rühmadesse kuuluvatele lastele. Samuti aitab see vähendada soolist tööhõivelist, võimestada naisi ja edendada soolist võrdsuslikkust muu hulgas **Barcelona eesmärkide läbivaatamise** kaudu.

Jätkame tööd tugeva Euroopa terviseleidu nimel ja esitame **uue raamistiku dünaamilise ELi ravimisektori loomiseks**, et tagada kõigile ELi kodanikele juurdepääs taskukohastele kvaliteetsetele ravimitele, edendada innovatsiooni ja suurendada varustuskindlust. See loob innovaatilise digiteerimise kaudu lihtsa ja tõhusa regulatiivse keskkonna ning seega võib sellest saada halduskoormuse vähendamise lipulaev. Samuti teeme ettepaneku **vaadata läbi lasteravimeid ja haruldasi haigusi käsitlevad õigusaktid**, et kõrvaldada nende puudused ning tagada innovatiivsete ravimite ja ravimeetodite kättesaadavus. Mõlemad algatused on jätkuks Euroopa farmaatsiastrateegiale ning aitavad kaasa meditsiinisektori avatud strateegilisele autonoomiale. Nendes tuginetakse pandeemia ajal saadud kogemustele, kuidas toetada tuleviku- ja kriisikindlat farmaatsiasüsteemi. Algatusi toetab ettepanek luua tervishoiu ühtne Euroopa andmeruum koos usaldusväärse juhtimisstruktuuriga, et tagada andmete turvalisus ja kaitse. See käivitab uuenduslike ravimite teadusliku uurimise ja võimaldab kodanikel oma terviseandmeid paremini kontrollida.

Elupäästvat vähktõve sõeluuringut ja varajast diagnoosimist hoogustatakse veelgi **vähktõve sõeluuringute soovitusena**, mis põhineb uusimatel teaduslikel tõenditel ja on osa Euroopa vähktõvevastase võitluse kavast.

2.6. Uus hoog Euroopa demokraatiale

Nüüd, kus **Euroopa tuleviku konverents** on täies hoos, kutsume kõiki eurooplasi avaldama arvamust, kuidas kujundada meie ühist tulevikku. Konverents on enneolematu, avatud ja kaasav demokraatlik üritus, millel on ka mitmekeelne digiplatvorm. Me kuulame hoolikalt esitatud ideid ja arvamusi ning oleme valmis jätkama konverentsil kokkulepitut. Konverentsi

tulemuste parimaks ärakasutamiseks rakendame uusi ja innovaatilisi vahendeid, et muuta viisi, kuidas me oma kodanikega suhtleme. See aitab tagada, et arutelu saavad juhtida noored.

Euroopa kodanikualgatus võimaldab kodanikel juba praegu osaleda meie liidu kujundamises, esitades komisjonile taotluse valmistada ette uue õigusakti eelnõu. Praegu kogutakse toetusallkirju üheteistkümne sellise algatusega ning peagi lisandub neile veel kolm.

Meediavabaduse ja -pluralismi kaitse on meie demokraatlike süsteemide alus. Esitades **Euroopa meediavabaduse õigusakti** eelnõu, astume täiendavaid samme, et suurendada meediavabadust ja -pluralismi mõjutavate meetmete läbipaistvust, vastutust ja sõltumatust.

Õigusriigi põhimõte on meie kui eurooplaste identiteedi ja väärtuste keskmes. See on ka ELi vastastikusel usaldusel põhineva tõhusa toimimise eeltingimus. 2021. aasta õigusriigi aruanne näitas liikmesriikides positiivseid muutusi, kuid ka tagasilangusi ja uute probleemide esilekerkimist. Komisjon jätkab oma tööd aluslepingute täitmise järelevalvajana, tagades et probleemid õigusriigi põhimõtte järgimisel tehakse kindlaks ja nendega tegeletakse ning et liikmesriikidele esitatakse 2022. aasta õigusriigi aruandes konkreetsed soovitusel. Peale selle võtab komisjon vajalikke meetmeid, et tagada ELi õiguse ülimuslikkus. Samuti kasutatakse kõiki vahendeid, et tegutseda selles küsimuses järjepidevalt ja tõhusalt ja kaitsta muu hulgas ELi maksumaksjate raha.

Komisjon jätkab tööd, et luua ühine õigusraamistik **kriminaalmenetluste** tõhusaks üleandmiseks liikmesriikide vahel eesmärgiga tõhustada võitlust piiriülese kuritegevuse vastu. Samuti hindame võimalusi lähendada eri liikmesriikides kehtivaid eelvangistuse ja kinnipidamise tingimusi, et parandada piiriülest koostööd kriminaalasjades.

Komisjon jätkab tööd selle nimel, et võrdõiguslikkuse liit saaks teoks kõigi jaoks. Kõik kodanikud peaksid saama tunda end turvaliselt, kartmata seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, -väljenduse või -tunnuste, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude või vanuse alusel diskrimineerimist või vägivalda. **Võrdõigusorganitel** on nende õiguste tagamisel keskne roll ning me teeme ettepaneku meetmete kohta, millega tugevdada nende rolli ja sõltumatust. Samuti esitame ettepanekud, millega parandada **vanemluse tunnustamist** liikmesriikide vahel ja tihendada õigusalaast koostööd **kaitset vajavate täisealiste kaitsmisel** piiriülestes olukordades. Kavandatavaid meetmeid **naistevastase vägivalda** ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks täiendatakse järgmisel aastal algatusega, millega toetatakse liikmesriike ennetustegevuse parandamisel ning toetusmeetmete võtmisel, et võidelda **naisi ja tütarlapsi kahjustavate tavade** vastu.

Samuti loodame teha edusamme ELi uue institutsioonidevahelise **eetikaorgani** loomisel, jätkates selleks muu hulgas tihedat koostööd teiste institutsioonidega, et jõuda tulevase organi tegevusulatus, rolli ja pädevuse küsimuses ühisele seisukohale. Seejuures peab arvesse võtma iga institutsiooni eripära ning ELi aluslepingutest tulenevaid institutsionaalseid ja demokraatlikke ülesandeid ja kohustusi. Euroopa Parlamendi algatusraport on oluline panus käimasolevasse arutellu.

Komisjon esitab ka **ajude äravoolu ja rahvastiku vähenemisega seotud probleemide leevendamise** algatuse, milles käsitletakse ajude äravoolu põhjusi ja pikaajalisi tagajärgi ning võimalikke lahendusi selle peatamiseks või isegi tagasipööramiseks.

3. Parem õigusloome, ELi õigusaktide rakendamine ja nende täitmise tagamine

3.1. Parem õigusloome

Parema õigusloome tegevuskavaga tagame, et poliitilised otsused tehakse parimate kättesaadavate tõendite põhjal, võttes arvesse nende mõju kohapeal ning tõenäoliselt nende mõjualasse jäävate inimeste ja ettevõtete seisukohti. Nii saame hoolitseda selle eest, et õigusloome oleks sihipärane ja kergesti järgitav ega suurendaks tarbetult regulatiivset koormust. 2021. aasta parema õigusloome teatises „**Ühendatud jõududega parema õigusloome poole**“ on sätestatud peamised võimalused parandada õigusaktide kvaliteeti ja suurendada nende kasutegurit.

Selleks et vähendada ELi poliitikaeesmärkide saavutamise seotud regulatiivset koormust, rakendab komisjon käesolevas tööprogrammis täielikult põhimõtet „**üks sisse, üks välja**“. Sellega saavutatakse olukord, kus uute õigusnormide kehtestamise korral püütakse süstemaatiliselt ja ennetavalt vähendada kehtivate õigusaktidega seotud koormust. ELi õigusaktide järgimise eeldatavad kulud kvantifitseeritakse läbipaistvamalt juhtudel, mil see on teostatav ja proportsionaalne, ning mõjuhindangutes esitatakse neist süstemaatiliselt ülevaateid. Halduskulud hüvitatakse. Kui vähegi võimalik, võetakse kohandamiskulude hüvitamiseks ka muid meetmeid. Põhimõte „üks sisse, üks välja“ täiendab **õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT)**, millega süstemaatiliselt tuvastatakse ja kõrvaldatakse bürokraatiat ja tarbetuid kulusid.

Parem õigusloome on oluline ka kestlikkuse ja digipöörde toetamisel. Komisjoni hinnangutes, mõjuhindangutes ja konsultatsioonides pannakse edaspidi rohkem rõhku rohe- ja digieesmärkidele ning nende sotsiaal- ja õiglusmõttele, samuti **keskendutakse senisest enam kestliku arengu eesmärkidele ja põhimõtetele „ei kahjusta oluliselt“ ja „vaikimisi digitaalselt“**. Poliitikakujundamise kõikides etappides võetakse arvesse kõigi võrdõiguslikkust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, ning sisepoliitika välismõju. **Tugevdatakse territoriaalse mõju ning maapiirkondadele avalduva mõju hindamist**, et võtta paremini arvesse ELi eri piirkondade vajadusi ja eripärasid. Erilist tähelepanu pööratakse nooremale põlvkonnale avalduvale mõjule. Tulevikuprognoside kaasamine poliitika kujundamisse suurendab ka ELi õigusnormide tulevikukindlust.

3.2. ELi õiguse rakendamine ja täitmise tagamine

Julgete ja uuenduslike õigusaktide vastuvõtmisest üksi ei piisa – liidu kodanike ja ettevõtjate õiguste kaitsmiseks on oluline neid ka nõuetekohaselt rakendada. **Komisjon jätkab koostööd liikmesriikidega ja toetab neid, et tagada uute ja olemasolevate ELi eeskirjade kiire ja täielik rakendamine**. Samuti ei kõhkle komisjon vajaduse korral kasutama rikkumismenetlust, et tagada ELi õiguse järgimine. See on eeltingimuseks meie poliitiliste

eesmärkide saavutamisele sellistes valdkondades nagu ühtse turu nõuetekohane toimimine, Euroopa digiajastu väljakujundamine, Euroopa rohelise kokkuleppe elluviimine ja Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine. Rikkumismenetlused on samuti oluline osa vahenditest, mida komisjon saab kasutada liidu aluseks olevate põhiõiguste ja -väärtuste kaitsmiseks.

4. Kokkuvõte

Viimase pooleteise aasta jooksul on liit ja selle kodanikud tõestanud enneolematult paljude eriilmeliste raskuste ületamisel oma meelekindlust, püsivust ja ühtsust. Tänapäeva maailma iseloomustavad endiselt ebakindlus, vapustused ja suurenevad geopoliitilised pinged, mida võimendavad kliimamuutused ja keskkonnakriis. Kuid just nende probleemide pakutavatest võimalustest kinni haarates ja tuginedes varem laotud vundamendile, suudame ellu viia ühiskondlikud muutused, mida Euroopa vajab ja kodanikud väärivad.

Käesolevas tööprogrammis on sätestatud sihipärased meetmed, mille abil liikuda edasi komisjoni ametiaja alguses seatud eesmärkide täitmise poole ja juhtida liitu kindlalt kestliku taastumise suunas. Samuti on siin loetletud peamised seadusandlikud ettepanekud, mis peaksid olema õigusloomeprotsessis esikohal, et tagada nende kiire rakendamine kohapeal. Selle loetelu alusel hakkame pidama Euroopa Parlamendi ja nõukoguga dialoogi, mille eesmärk on leppida aasta lõpuks kokku õigusloomeprioriteete käsitlevas ühisavalduses vastavalt paremat õigusloomet käsitlevale institutsioonidevahelisele kokkuleppele³.

Oleme näidanud, et tegutsedes üheskoos suudame paremini lahendada oma põlvkondlikke probleeme ning kaitsta inimelusi ja elatusvahendeid.

Seda ühtsust on praegu vaja rohkem kui kunagi varem, kuid see ei tohiks tulla meie eesmärkide arvelt. Meil on vaja mõlemat, kui soovime püsida graafikus, et ehitada üles ka tulevikus edukalt vastupidav liit.

³ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.